

شهرسازی مبتنی بر مبانی اسلامی و ایرانی

اصول و مبانی دینی و اسلامی در توسعه و عمران جامع و تاب آور شهرها و روستاهای کشور کارگشا و راهبردهای حیاتی و با کمترین آسیب ها را عرضه می کند.

به گزارش خبرنگار **خبرگزاری شبستان** از اصفهان، پایه و اساس توسعه بر نگاه همه جانبه و جامع نگری استوار است و زمانی معنای این واژه و اصطلاح واقعیت می یابد که تمام نیازها و جنبه های مختلف با آینده نگری مورد توجه و دقت باشد.

توسعه شهری و روستایی جز این قاعده محسوب می شود که در شهرسازی و مهندسی جامع شهری و روستایی باید نیازهای اصلی یک زندگی در هر منطقه را با نگاه بلند مدت ترسیم و پایه گذاری ها انجام شود.

نگاه تک منظوره به این حوزه، آسیب هایی مثل نبود فضای سبز، آپارتمان نشینی، ناراحتی و افسردگی و رشد پدیده های شوم اجتماعی را به همراه داشته چرا که نیازها روحی و روانی کمتر مورد توجه قرار گرفته و البته برخی از مسائل عمرانی مثل پیش بینی سد در برابر سیل و یا مقاوم سازی در برخورد با زلزله و سایر حوادثه طبیعی نیز گاه مغفول مانده است.

مبانی دینی در تمامی حوزه ها توصیه و تاکیداتی داشته اما کم کاری ها، پژوهش ها و مطالعات اندک در این حوزه و فاصله زیاد بین کارشناسان در بخش های مختلف مثل عمرانی و شهرسازی با متولیان اجرایی موجب شده که این مفاهیم مهم در اصول مدیریتی از جمله شهرسازی مورد توجه قرار نگیرد.

«قبله و مهندسی شهرسازی»

ساختمان سازی روبه قبله و مقابل همدیگر از جمله توصیه های دینی است که در برخی شهرها و روستا مورد دقت اما در برخی از مناطق نیز به دلایل مختلف اما قابل حل، مغفول و مورد بی توجهی قرار گرفته است.

قرآن کریم در آیه 87 سوره مباره یونس پیرامون این موضوع می فرماید، «و به موسی و برادرش (هارون) وحی کردیم که برای قومتان (به جای صحرائشینی) در مصر (مرکز حکومت فرعون) خانه هایی فراهم کنید و خانه های خود را رو به روی یکدیگر و به سوی قبله کعبه قرار دهید و نماز را برپا دارید، و (ای موسی) مؤمنان را بشارت (پیروزی) ده.»

حجت الاسلام محسن قرائتی در تفسیر این آیه شریفه گفت: پروردگار برای حفظ جان مردم در انجام آیین های عبادی به چنین موضوعی توصیه کرده تا از شر فرعون برای انجام عبادت های خود در اما باشند.

وی اضافه کرد: این موضوع در سه سال اول بعثت پیامبر اسلام نیز وجود داشته که مردم برای امنیت در عبادت، آیین ها را در خانه های خود انجام می داده اند.

حجت الاسلام قرائتی، مفسر قرآن، با بیان اینکه ساختمان سازی روبه قبله زمینه ساز انجام آیین های عبادی و مذهبی در خانه ها در شرایط خاص خواهد بود، تصریح کرد: مبانی دینی در حوزه ساختمان سازی و شهرسازی نقش مهمی دارد و علاوه بر مسائل دینی در خصوص ایجاد همدلی و کاهش معضلات اجتماعی نیز نقش دارد.

وی اضافه کرد: این موضوع در سه سال اول بعثت پیامبر اسلام نیز وجود داشته که مردم برای امنیت در عبادت، آیین ها را در خانه های خود انجام می داده اند.

حجت الاسلام قرائتی، با بیان اینکه ساختمان سازی روبه قبله زمینه ساز انجام آیین های عبادی و مذهبی در خانه ها در شرایط خاص خواهد بود، تصریح کرد: **مبانی دینی** در حوزه ساختمان سازی و شهرسازی نقش مهمی دارد و علاوه بر مسائل دینی در خصوص ایجاد همدلی و کاهش معضلات اجتماعی نیز نقش دارد.

***آموزش کارشناسان عمران، معماری و شهرسازی مبتنی بر نگاه همه جانبه**

بهره گیری از نور کافی در منزل از ویژگی های خانه های روبه قبله است که نتایج خوبی نیز در کاهش هزینه ها دارد.

مدیر نظارت بر اصول شهرسازی شهرداری اصفهان، با اشاره به اینکه شهرداری بر اصول کلی ساختمان سازی نظارت دارد، گفت: نظام مهندسی نیز باید در این خصوص نقش خود را ایفا کند ولی نقش مردم و معماران و مهندسان در ساخت و ساز اصولی و دارای قانده مهم است.

«**خلیل عسگرپور**» با بیان اینکه خانه ها به نور کافی طبیعی نیاز دارند، تصریح کرد: بی توجهی به این موضوع موجب تغییر در اصول احداث مسکن و نتایج بد بریا ساکنین خواهد شد.

وی ادامه داد: کارشناسان عمران، معماری و شهرسازی باید نگاه همه جانبه نسبت به چنین موضوعاتی داشته باشند که تربیت و آموزش این افراد در دانشگاه ها و مراکز علمی و آموزشی در این باره مهم است.

*غفلت از نیازهای روحی و روانی در شهرسازی

پژوهشگر و فعال زیست محیطی استان اصفهان، با اشاره به اینکه گذشته شهرهای کشور مثل اصفهان با امروز آن‌ها بسیار تغییر کرده گفت: در گذشته فضای سبز طبیعی و جریان آب در نقاط مختلف شهرها مورد توجه بوده که این موضوع بر نیازهای روحی و روانی مردم نیز اثر می‌گذاشته است.

«حشمت الله انتخابی» با بیان اینکه فرونشست یکی از عوامل بی‌توجهی به مادی‌ها، فضای سبز خانه و شهر و مسیرهای انتقال آب است، افزود: چنین امکانات شهری در گذشته موجب انتقال آب به زمین شده و از فرونشست جلوگیری می‌کرده است.

وی ادامه داد: وجود فضای سبز شهری و مادی‌ها در شادابی و نشاط مردم نیز اثر می‌گذاشته که این وضعیت در گذشته کارکردهای زیاد عمرانی، روحی و روانی و شهرسازی مبتنی بر مفاهیم اصیل ایرانی و اسلامی بوده است.

این پژوهشگر با اشاره به جریان رودخانه زاینده رود اصفهان، گفت: جریان آب در هر منطقه‌ای به محیط زیست، شرایط زندگی مردم و آبادانی شهر و روستاها کمک می‌کند و نباید تصمیم‌گیری‌های سلیقه‌ای وارد شود که این چنین بر زندگی افراد و یک جامعه اثر بگذارد.

*مدیریت اختلالات روانی مردم به اصلاح شهرسازی گذشته نیاز دارد

رئیس انجمن جهانی روانشناسی مثبت‌گرا در ایران گفت: مدیریت و کنترل اختلالات روانی مردم مثل افسردگی، ناامیدی و شتابزدگی‌ها به اصلاح شهرسازی گذشته نیاز دارد.

«علیرضا معماریان» با بیان اینکه شهرسازی و محل زندگی بر روح و روان و مدیریت هیجان‌های منفی نقش دارد، افزود: فضای سبز، پاک‌ی هوا و استفاده از محیط‌های شاداب شهری و روستایی بر زندگی و آرامش مردم تغییر ایجاد می‌کند.

وی ادامه داد: در کلانشهرها به دلیل آلودگی هوا و زندگی آپارتمان‌نشینی آمار اختلالات روانی در مقایسه با شهرهای کوچک و مردم روستاها بیشتر است و سبک زندگی مناطق مختلف بر امیدواری و سرزندگی افراد اثر می‌گذارد.

این روانشناس با بیان اینکه حضور در فضای سبز خانگی و یا بزرگتر روح را آرام می‌کند تصریح کرد: این چنین فضاهایی در شهرهای بزرگ وجود ندارد و همین موضوع در شرایط خاص امسال که به دلیل قرنطینه‌خانگی امکان تفریح و مسافرت نیست چالش‌ها را افزایش می‌دهد.

وی نگاه جامع به شهرسازی و توجه به نیازهای روحی و روانی را در توسعه مناطق شهری و حتی روستایی مهم بیان کرد و گفت: نباید گسترش روستاها به بافت اصلی و فرهنگ آن مناطق صدمه بزند و آن‌ها را به شهرهای کوچک تبدیل کند.